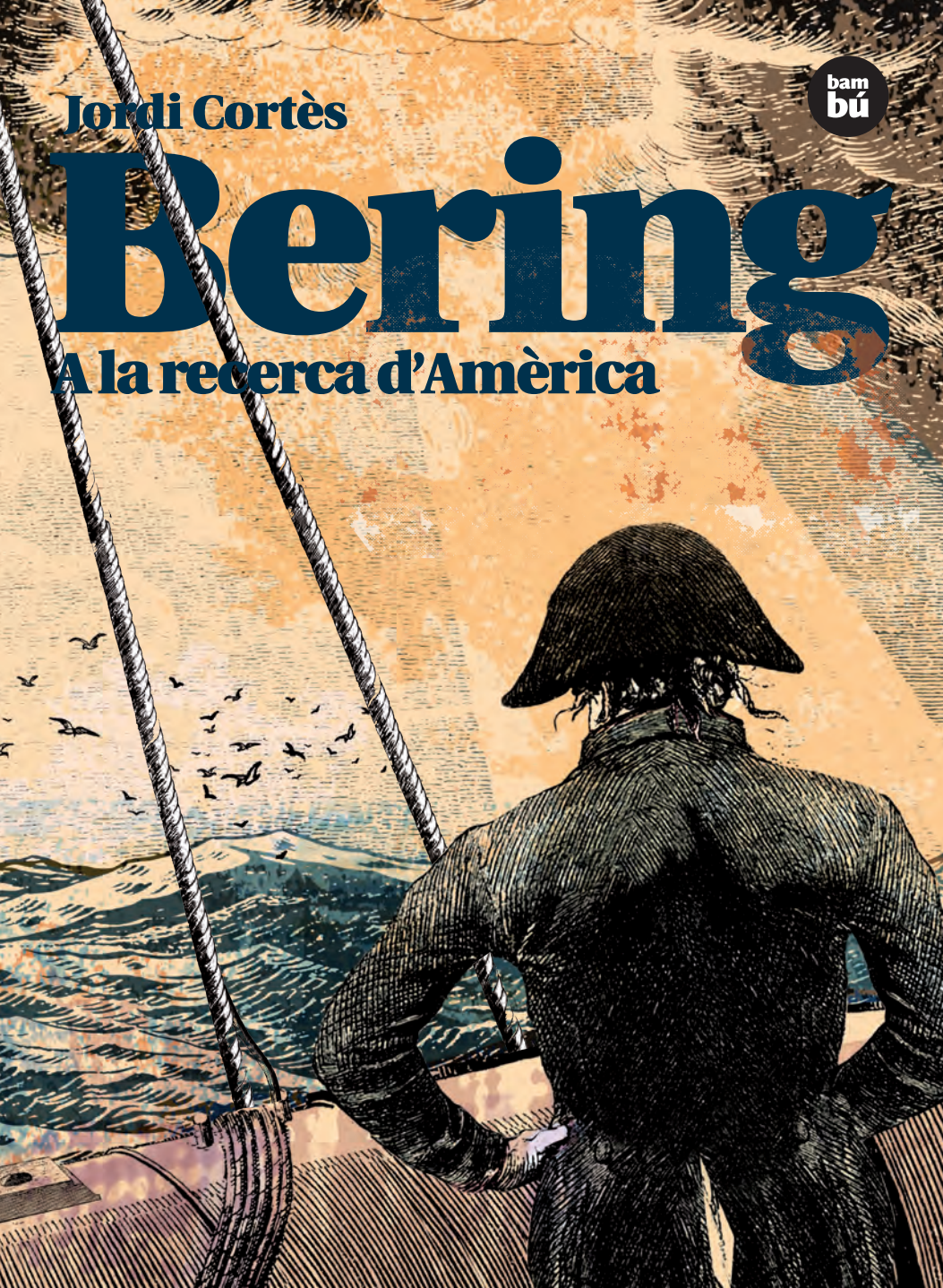


Jordi Cortès

bam
bú

Bering

A la recerca d'Amèrica



Editorial Bambú és un segell
d'Editorial Casals, S. A.

© 2012, Jordi Cortès
© 2012, Editorial Casals, S. A.
Tel.: 902 107 007
www.editorialbambu.com
www.bambulector.com

Disseny de la col·lecció: Miquel Puig
Il·lustració de la coberta: Pere Ginard

Crèdits fotogràfics:
Album, Corbis-Cordon Press, Top-foto - Cordon Press

Primera edició: febrer de 2012
ISBN: 978-84-8343-176-4
Dipòsit legal: M-244-2012
Printed in Spain
Imprès a Anzos, S.L. - Fuenlabrada (Madrid)

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

1. Sant Petersburg, 1747

Eren anys difícils per a l'imperi rus. De fet, ja feia molts anys que els temps agitats s'havien apoderat d'aquell imperi que aspirava a ser el més extens i poderós d'Europa i del món. En vint-i-quatre anys, els russos havien vist desfilars sis sobirans diferents, i tots semblaven rivalitzar per veure qui la feia més grossa: tsars que feien flagellar el primogènit fins a provocar-li la mort, criades que es convertien en tsarines, la futura esposa d'un tsar intentant quedar embarassada mentre l'emperador agonitza al llit afectat de verola, conspiracions, tortures, assassinats... La darrera havia estat l'empresonament d'Ivan VI, quan només tenia un any d'edat, per part d'Elisabet Petrovna, la nova tsarina. D'això ja feia sis anys, i els habitants de la ciutat de Sant Petersburg començaven a habitar-se als nous costums de la cort, de la mateixa manera que s'havien acostumat a l'empresona-



ment arbitrari de tot aquell que fos sospitós de simpatitzar amb el tsar nen, així com a les tortures més esgarrifoses i a les execucions sumaríssimes.

Per això, quan, a la taverna de la fortalesa de Sant Pere i Sant Pau, el jove Laurentz Waxell va rebre la visita d'aquells dos personatges misteriosos mentre prenia la seva ració de vodka en companyia d'altres soldats de la guarnició, va témer el pitjor. Ell no s'havia distingit per prendre partit a favor de l'un o de l'altre, però el seu pare, Sven Waxell, començava a tenir un nom entre els membres de l'exèrcit, i més després de l'expedició que va fer amb Bering a la recerca de la terra americana. Podria molt ben ser que fes nosa a algú i que ara volguessin venjar-se en la persona del seu fill.

—Són ordres que vénen de molt amunt —li van dir—. No us hi podeu negar. Ens heu d'acompanyar.

No li van voler dir on el duïen, ni van badar boca mentre travessaven la ciutat, que en aquells moments es deixava dominar per un fred gèlid que augurava un hivern rigorós. Van sortir de la taverna i van creuar la gran esplanada. Al mig, la catedral amb la seva fletxa assenyalava desafiadament la divinitat. Sempre li havia cridat l'atenció aquella fletxa. Acostumat a l'horitzontalitat de les terres siberianes i a la línia del mar, li agradava haver d'estirar el coll cap amunt per poder observar-la amb tota la seva magnitud. Se la va mirar amb la intenció de fixar-la a la retina. Potser tardaria molt a tornar-la a veure. La presó era allà mateix, però tenia claríssim que cap de les cel·les no tindria finestres amb vistes a la catedral. Ja podria estar content si tinguessin



tan sols una finestra. Havia sentit a parlar de les condicions duríssimes en què se sobrevivia a la presó.

En Laurentz va respirar alleujat quan van deixar enrere l'edifici. Aquell no era el seu destí. Van sortir de la fortalesa, van travessar ponts i canals, i després encara va veure desfilar molts palaus i mansions en construcció. En poc temps, del no-res, d'uns aiguamolls putrefactes, havia aparegut una ciutat nascuda amb la intenció de ser l'enveja dels monarques europeus. Va recordar les crítiques que alguns agosarats havien fet al dispendi que aquella bogeria imperial suposava per als súbdits del tsar. Fins i tot corrien rumors que l'estat estava a prop de la fallida per culpa de tanta ànsia de grandesa. Algun dels crítics devia jeure entre els murs de la presó, que ja feia estona que havien deixat enrere.

El jove Laurentz estava habituat al fred. La seva estada a Sibèria, amb les condicions atmosfèriques més extremes que l'home pugui imaginar, l'havien endurit. Amb tot, el fred d'aquella nit humida de Sant Petersburg se li estava fent insuportable.

Per fi van arribar a la destinació: un casal que indicava que els seus estadants eren persones de nivell econòmic elevat. No era gaire sumptuós per l'època, més aviat hi dominava l'austeritat, però no podia dissimular el seu caràcter aristocràtic.

Un dels acompanyants va fer un truc a la porta i de seguida una dona va comparèixer a obrir. Duia una espelma a la mà i, pel seu aspecte, en Laurentz va deduir que es tractava d'una criada.



–Espereu aquí –va dir-los. Va encendre una altra espelma per no deixar-los a les fosques i va desaparèixer escalles amunt.

No va trigar gaire a tornar, precedida per l'ombra fantasmagòrica que l'espelma projectava sobre els murs. La criada era jove i, a parer del noi, de bon veure.

–Seguiu-me –va dir dirigint-se a en Laurentz.

El noi va mirar els seus guies. Esperava el seu consentiment. Un cop de cap li va indicar que podia obeir la noia, i el jove Waxell va posar un peu al primer graó disposat a seguir-la. La noia es va aturar a mitja escala i, girant-se cap als dos homes va dir:

–La mestressa diu que podeu anar-vos-en.

Va esperar que sortissin de l'edifici i va continuar pujant les escales. En Laurentz la va seguir. Van arribar a un llarg corredor ple de portes. La noia va continuar fins a arribar a la darrera. Va trucar.

–Endavant –va dir una veu femenina. Era greu, amb un deix lleugerament autoritari i capaç de revelar amb un sol mot molts anys de tristesa i decepció. Corresponia a una dona d'edat avançada però que encara no havia entrat a la senectut.

–Podeu passar –va xiuxiuejar-li la criada.

En Laurentz va entrar recelós. No tenia ni idea de què volien d'ell. De seguida es va tranquil·litzar: una dama vestida de dol seia en una poltrona enmig de la penombra. La dona es va apartar el vel que li cobria el rostre i li va indicar que s'assegués al seu davant.



–Posa't còmode, noi. Això pot ser llarg... si tu vols, és clar.

Tot seguit es va dirigir a la serventa:

–Irina, pren la capa i el barret d'aquest jove i porta'ls a la seva cambra.

Meravellat per la seva manca de voluntat, en Laurentz va allargar la capa a la serventa. Des que l'havien anat a buscar a la taverna, actuava sense iniciativa, obeint com un xaiet.

No va poder deixar de contemplar la cara de la Irina mentre li lliurava les pertinences. Tenia els ulls molt bonics i un somriure captivador. Tant bon punt la noia va desaparèixer per la porta, la senyora es va donar a conèixer:

–Lamento haver-te hagut de buscar d'aquesta manera, però quan et digui qui sóc ho entendràs.

–Qui sou?

–Anna Bering.

El misteri que fins aleshores havia conquerit el noi es va transformar en sorpresa i admiració. Al seu davant tenia l'esposa del que havia estat el responsable de l'experiència més dramàtica de la seva vida: l'expedició a la recerca d'Amèrica. El seu marit, Vitus Bering, havia estat el cap de l'expedició. En Laurentz era un noi de dotze anys quan el va conèixer i va estar sota les seves ordres. Era el més jove de la tripulació, però no per això el menys respectat. El seu pare, Sven Waxell, viatjava al mateix vaixell i era un dels oficials de més prestigi. Es podria dir que Bering, els oficials Khitrovo i Hesselberg, i el seu pare eren el quartet dirigent de l'expedició que havia de portar Rússia a la conquesta de les terres americanes. Ells quatre



integraven el comandament marítim, el Consell de mar, com els anomenaven. No era estrany, doncs, que amb un progenitor d'aquella categoria, el petit Laurentz pogués bellugar-se tranquil·lament enmig d'aquella tripulació tan feréstega i, fins i tot, fer el fatxenda.

No tenia bons records d'aquell viatge. Havia vist morir molta gent, entre ells el mateix Bering. Però això no havia estat el pitjor: havia presenciat l'agonia més terrible i les malalties més cruels i inimaginables. Havia hagut d'alimentar-se amb substàncies que només la desesperació és capaç de fer posar a la boca d'un ésser humà. Havia presenciat com les guineus àrtiques feien miques els cadàvers dels mariners morts. Havia hagut de matar lleons marins i vaques marines amb mètodes atroços. Havia viscut les tempestes més virulentes...

En pocs instants, van passar per la memòria del jove Laurentz tot d'imatges desagradables que feia anys que intentava esborrar de la seva ment. I ara que per fi començava a oblidar-les, se li apareixia aquella dona i els hi feia tornar a reviure. Però allò no era el pitjor. El pitjor va venir quan va saber les intencions de la venerable vídua:

–Vull que m'expliquis fil per randa el que va passar amb el meu difunt marit. No confio en els informes que m'han fet arribar des del govern imperial. No em crec el que m'han explicat els oficials supervivents d'aquella hecatombe, ni tan sols les paraules del teu pare. Vull que m'ho expliquis tu, que ho vas viure de primera mà i amb la mirada neta i innocent dels infants.



En Laurentz es va sentir desarmat i amb l'obligació d'accedir al que li demanava aquella dona: la vídua d'un personatge que havia admirat amb devoció i que a poc a poc va anar transformant-se en un ésser vulnerable a qui la proximitat de la mort va degradar fins a extrems de gran baixesa.



**bam
bú**



9 788483 431764

Petropavlovsk, 1741

Una expedició impulsada pel govern rus dels tsars i comandada per Vitus Bering emprèn el camí que l'ha de dur a explorar les terres incògnites del nord de Sibèria i a trobar una ruta marítima segura entre Rússia i Amèrica. A bord d'un dels vaixells viatja Laurentz Waxell, un noi que amb només dotze anys quedarà marcat per sempre més per les penalitats i l'horror viscuts en aquelles regions fredes i inhòspites on fins aleshores pocs havien gosat endinsar-se. Allí descobrirà el veritable caràcter de l'ànima humana i la força imponent de la naturalesa.

UN QUADERN AMB NOTES DE L'EXPEDICIÓ

